

PARTICIPATIESTRATEGIE OMGEVINGSVISIE

Oog voor het verleden, blik op de toekomst

Valkenburg aan de Geul

25 AUGUSTUS 2020

Contactpersoon

YVONNE HOOGZAAD
Participatiedeskundige

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	4
2	UITGANGSPUNTEN PARTICIPATIEPROCES	5
2.1	Doelen	5
2.2	College- en raad	6
2.3	Participatietraject	6
2.4	Doelgroepen	6
3	WAT GAAN WE DOEN?	8
3.1	Interne communicatie gemeente Valkenburg aan de Geul	8
3.2	Communicatie extern	9
3.2.1	Digitaal platform	10
3.2.2	Social media	10
3.2.3	Participatiemomenten	11
3.2.3.1	Ansichtkaartenactie	11
3.2.3.2	Rundsje Vallekeberg	11
3.2.3.3	Omgevingslabs	14
3.2.3.4	Raadszaal escape room	14
3.2.3.5	Inloopbijeenkomst	15
4	INDICATIEVE PLANNING	16
	COLOFON	17

1 INLEIDING

In dit plan omschrijven we op welke manier we de participatie rondom de omgevingsvisie voor de gemeente Valkenburg aan de Geul aanpakken. Deze omgevingsvisie wordt niet alleen door de gemeente Valkenburg aan de Geul opgesteld. De kernen en haar ondernemers/inwoners staan centraal. Samen maken zij de kern en hun omgeving. Daar wonen, werken en leven zij elke dag. Ze hebben de kennis en informatie over het betreffende gebied en weten welke ontwikkelingen wenselijk zijn en welke veranderingen en ontwikkelingen minder of niet wenselijk zijn.

In het proces om te komen tot een omgevingsvisie, worden gerichte participatiemomenten met de samenleving ingezet. De participatiestrategie maakt inzichtelijk welke stakeholders op welke manier en op welk moment in het proces betrokken worden. Zo denken, doen en werken zij mee aan de toekomst van Valkenburg aan de Geul. De participatiestrategie maakt onderdeel uit van de bouwstenen- en uitgangspuntennotitie en zal worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Voorafgaand aan het participatietraject wordt in samenwerking met de projectgroep een shortlist van stakeholders gemaakt die zeker betrokken moeten zijn bij het proces. De strategie maakt ook inzichtelijk hoe aangesloten wordt op bestaande (participatie)middelen en organisatiestructuren binnen de gemeente Valkenburg aan de Geul. Wij geloven dat we daarmee de meeste mensen bereiken op een manier die bij hen past.

In dit plan omschrijven we op welke manier de participatie rondom de omgevingsvisie van de gemeente Valkenburg aan de Geul vorm krijgt. Naast de participatie is ook de interne en externe communicatie rondom de omgevingsvisie beschreven.

2 UITGANGSPUNTEN PARTICIPATIEPROCES

2.1 Doelen

Waarom gaan we participeren?

We stellen een omgevingsvisie op voor het grondgebied van de gemeente Valkenburg aan de Geul als instrument voor de Omgevingswet die op 1 januari 2022 in werking treedt. De omgevingsvisie biedt het integrale beleids- en afwegingskader om initiatieven mogelijk te maken in de gemeente Valkenburg aan de Geul. Het is daarbij belangrijk dat de samenleving betrokken wordt, want zij 'vormen en maken' Valkenburg aan de Geul. Het opstellen van de omgevingsvisie biedt de samenleving ruimte om mee te doen en daarmee zorgen zij voor de eigen inkleuring. Het resultaat is een omgevingsvisie die laat zien wie de gemeente Valkenburg aan de Geul is.

We participeren niet om te participeren, maar omdat we er van overtuigd zijn dat het een toegevoegde waarde heeft als het gaat om kennis, draagvlak en relaties. De verschillende actoren moeten de gelegenheid krijgen hun bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de omgevingsvisie. Bovendien krijgen we hiermee een compleet beeld van de identiteit, kwaliteiten, opgaven en kansen in de gemeente Valkenburg aan de Geul.

In participatie wordt vaak gesproken over 'hier en nu' en niet over 'daar en straks'. Als het gaat om de omgevingsvisie moet het gesprek bij uitstek gaan over de toekomst, waarbij we ook de verbinding leggen met het verleden. We proberen mensen te prikkelen om over bepaalde ontwikkelingen na te denken die grote impact op de toekomst kunnen hebben. De uitdaging is om een goed evenwicht te vinden tussen prikkelen en sturen.

Het streven is om van de omgevingsvisie een breed gedragen toekomstvisie te maken. Een inclusieve visie, waaraan een brede groep stakeholders heeft bijgedragen en geprikkeld is om voor zichzelf een wenkend perspectief¹ te ontwikkelen. Dat betekent dat we een uiterste inspanning moeten leveren om zoveel mogelijk uiteenlopende groepen te bereiken en uit te dagen om actief mee te doen.

Het participatieproces levert nieuwe inzichten op en draagt bij aan het aanscherpen van de omgevingsvisie. Echter bepalen de participatieopbrengsten de richting van de omgevingsvisie niet. De resultaten van het participatieproces worden niet letterlijk overgenomen in de omgevingsvisie, noch worden alle resultaten gepubliceerd. Er wordt een afweging gemaakt, waarbij de kennis van de samenleving wordt afgewogen tegen de ambities van het college en de gemeenteraad. De participatieopbrengsten helpen bij het aanscherpen van de opgave om de ambities en de inhoud van de omgevingsvisie verder uit te werken. Opvallende quotes of vernieuwende ideeën kunnen hierbij worden ingezet. De resultaten geven een beeld van hoe inwoners en belanghebbenden hun toekomst zien en in welke richting Valkenburg aan de Geul zich kan ontwikkelen.

In het Ambitiedocument Implementatie Omgevingswet zijn acht ambities bepaald. Een van de ambities is om de samenleving gericht en actief te betrekken. De lijnen tussen de samenleving en de gemeentelijke organisatie en de lijnen tussen de ambtenaren en het bestuur binnen de gemeente organisatie zijn kort. De gemeente hecht aan zoveel als mogelijk draagvlak voor haar besluiten in de samenleving. De ambitie is dat het beleid en de projecten die in de gemeente worden uitgevoerd, worden herkend en zoveel mogelijk gedragen worden door de omgeving. De gemeente ziet participatie als middel om deze ambitie invulling te geven. Participatie van en samenwerking met de samenleving leidt tot betere oplossingen in de fysieke leefomgeving.

---

¹ Een wenkend perspectief is een ideaalbeeld waar wij ons naartoe getrokken zouden moeten voelen. Wenkende perspectieven liggen in de verte, dus ze zijn niet voor iedereen even scherp zichtbaar. Het is voor velen een stip op de horizon.

2.2 College- en raad

De gemeenteraad van de gemeente Valkenburg aan de Geul wil in het vierde kwartaal van 2022 de omgevingsvisie vaststellen. Om de omgevingsvisie te kunnen vaststellen, is het van belang dat de gemeenteraad, maar ook het college, betrokken zijn bij het opstellen van de omgevingsvisie. Zij bepalen de uitgangspunten en kaders van de omgevingsvisie. Gedurende het participatieproces vindt tijdens twee sessies in Q3 2020 afstemming plaats met het college en de gemeenteraad over de totstandkoming van de omgevingsvisie. Besproken wordt welke thema's voor de omgevingsvisie leidend zijn, welke wellicht later nog worden toegevoegd en waar de ruimte zit om gewenste veranderingen op gang te brengen. Daarnaast wordt besproken welke veranderingen en ontwikkelingen minder of niet wenselijk zijn. Voor elk thema wordt ook gevraagd naar de rol of rollen die de gemeente bij het thema wil inzetten. Bovendien wordt bepaald welke thema's worden voorgelegd aan de samenleving.

In het derde kwartaal van 2020 worden drie sessies georganiseerd. De eerste sessie met het college en de directie vindt plaats op 25 augustus 2020 en de sessie met de gemeenteraad is gepland op 29 september 2020. Daarnaast wordt een bijeenkomst met de ketenpartners georganiseerd op 15 oktober 2020. Deze sessies zijn bedoeld om de koers te bepalen en kaders te stellen voor de omgevingsvisie.

De participatiestrategie wordt onderdeel van de bouwstenen- en uitgangspuntennotitie. Na akkoord van de raad op de participatiestrategie wordt de strategie op de vastgelegde wijze uitgevoerd. Hierbij wordt opgemerkt dat het participatieplan richtinggevend is en dat enige flexibiliteit wordt behouden om tijdens het proces aanpassingen te kunnen doen als de situatie daar om vraagt.

2.3 Participatietraject

Om een sterk participatieproces op te zetten voor de omgevingsvisie, hebben wij een duidelijke kernboodschap nodig van waaruit we communiceren. Deze kernboodschap kunnen we per doelgroep, communicatiemiddel of activiteit specifieker aanvullen en aanpassen, zodat we de verschillende doelgroepen bereiken.

Voorbeeld KERNBOODSCHAP

Motto: Samen vormen en maken wij Valkenburg aan de Geul

Hoe blijft Valkenburg aan de Geul nu en in de toekomst een aantrekkelijke omgeving om in te wonen, werken, winkelen en recreëren? Dat bepalen we graag samen met u in de omgevingsvisie. De omgevingsvisie vormt het kader waarin initiatieven en ontwikkelingen in onze samenleving tot stand kunnen komen. Het geeft richting hoe de gemeente zich kan ontwikkelen in de toekomst. Het gaat dan om een diversiteit van thema's zoals wonen, verkeer, veiligheid en gezondheid. En ook economie, energie en klimaatadaptatie krijgen ene plek in de omgevingsvisie. Wij willen graag van inwoners weten hoe zij de toekomst zien. U kunt aangeven wat u belangrijk vindt. Deze input nemen we mee in het hele traject van de omgevingsvisie.

2.4 Doelgroepen

Wij vinden dat het voor een succesvolle participatie belangrijk is te weten welke doelgroepen er in de gemeente aanwezig/actief zijn. Zo maken we de aanpak passend voor de verschillende doelgroepen. Wij zien de volgende doelgroepen.

- bewoners per kern
- de diverse kernoverleggen
- ondernemers per kern / ondernemersverenigingen
- sleutelfiguren in gemeente
- medewerkers gemeente (omgevingstafel)

- college en gemeenteraad
- ketenpartners:
  - Rijk
  - Provincie Limburg
  - WML
  - Waterschap Limburg
  - Veiligheidsregio
  - RUD/Uitvoeringsdienst
  - GGD
  - Omliggende gemeentes
  - Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- maatschappelijke organisaties:
  - verenigingen zoals sport/schutterij/belangenverenigingen
  - natuurorganisaties
  - nutsbedrijven
  - belangenorganisaties: LLTB, Koninklijke Horeca Nederland, VVV
  - non-profit organisaties: verzorgingstehuizen, gemeenschapsvoorzieningen

We zetten een mix van participatiemiddelen, zowel online- en offline, in om ook de unusual suspects te betrekken. Dit doen we door een variatie van activiteiten en bijeenkomsten in de kernen zelf.

3 WAT GAAN WE DOEN?

We organiseren voor de verschillende stakeholders (gemeente, bewoners, ondernemers, ketenpartners) diverse participatiemomenten.

We communiceren duidelijk over de participatiemomenten, waarmee we de stakeholders bekend maken met (de totstandkoming van) de omgevingsvisie. In dit kader beschikken wij graag over het aanwezige beeldmateriaal (foto's) en het gemeentelogo om te gebruiken bij de interne en externe communicatie.

3.1 Interne communicatie gemeente Valkenburg aan de Geul

Onder interne communicatie verstaan wij de communicatie over de omgevingsvisie met de afdelingen binnen de gemeente, het college, de gemeenteraad en de ketenpartners.

De gemeentelijke organisatie en de ketenpartners worden op de volgende 4 manieren bij het opstellen van de omgevingsvisie betrokken:

A. Projectgroep

Er is een projectgroep ingesteld waarin zowel de projectleider van de gemeente (Laura Consten) als ook de projectleider van Arcadis (Sandra Kemps) zitting hebben. Deze projectgroep begeleidt het opstellen van de omgevingsvisie en zorgt dat de betrokken partijen op de juiste momenten de juiste inspanningen leveren om te komen tot de omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul. De projectgroep bestaat verder uit de beleidsmedewerker RO (Wilma Hendriks) en de communicatieadviseur van Valkenburg aan de Geul (Anique Smeets). De projectgroep denkt mee over de vraagstelling en de tone of voice voor de participatiemomenten. De communicatieadviseur is eindverantwoordelijk voor de berichtgeving via social media, en heeft gemakkelijk toegang tot de communicatiekalender. Zij wordt daarbij ondersteund (o.a. teksten voorbereiden) door de participatiedeskundige van Arcadis (Yvonne Hoogzaad).

De projectgroep komt één keer per kwartaal samen (fysiek of digitaal) om de voortgang en de producten te bespreken en richting te geven aan de vervolgstappen. Daarnaast hebben de beide projectleiders op regelmatige basis telefonisch en/of e-mailcontact over de voortgang.

B. Omgevingstafel

Naast de projectgroep worden de inhoudelijke medewerkers regelmatig betrokken bij de totstandkoming van de omgevingsvisie. Hiervoor wordt de reeds opgerichte gemeentelijke omgevingstafel ingezet. De leden van de omgevingstafel wordt gevraagd om mee te lezen, te adviseren en/of zaken uit te zetten en terug te leggen binnen hun teams; ze hebben een ambassadeursrol naar de rest van de organisatie, de flexibele schil. Deze flexibele schil van medewerkers zal incidenteel betrokken worden als hun specifieke expertise aan de orde is. Wij vragen van iedere betrokkene een actieve inzet, maar zetten in op zo min mogelijk extra werkbelasting. Dit is haalbaar omdat we zoveel mogelijk uitgaan van bestaand beleid, maar aangevuld met nieuw beleid dat op basis van de Omgevingswet nodig is. Er worden vier omgevingstafels georganiseerd, met de volgende onderwerpen:

1. in Q3-2020 ambtelijke raadpleging (26 augustus 2020);
2. in Q4-2020 concept bouwstenen- en uitgangspuntennotitie;
3. in Q3-2021 concept omgevingsvisie;
4. in Q4-2021 ontwerp omgevingsvisie.

Optioneel kan nog een extra omgevingstafel worden gehouden voor de integrale behandeling van de nota zienswijzen in Q2/Q3-2022.

C. Sessies met college en gemeenteraad

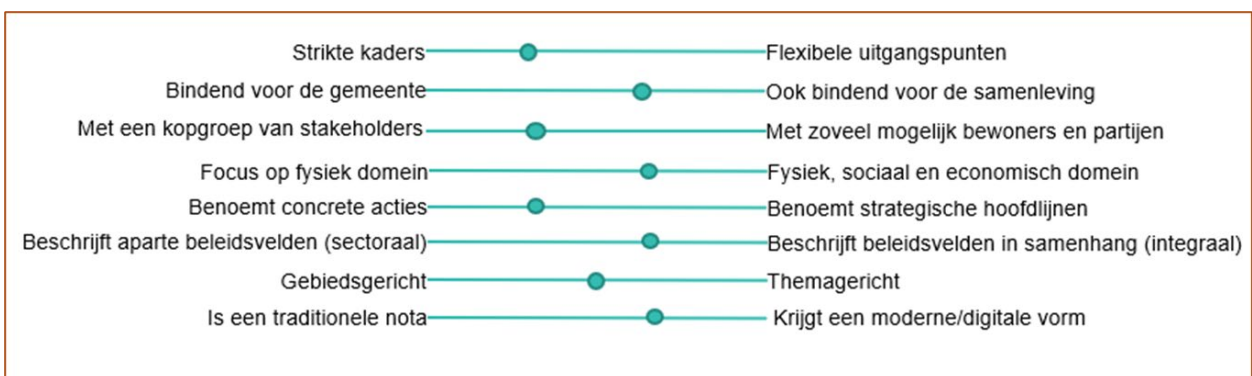
De Omgevingswet vraagt om een andere houding van mensen; ondernemender. Van sectoraal naar integraal, met ruimte voor maatschappelijk initiatief. Meer sturen op hoofdlijnen en omgevingswaarden. Gedurende het participatieproces vindt tijdens twee sessies in Q3 2020 afstemming plaats met het college (25 augustus 2020) en de gemeenteraad (29 september 2020) over de totstandkoming van de

omgevingsvisie. We bespreken welke thema's voor de omgevingsvisie leidend zijn, die dus nu een plek moeten krijgen, en welke later wellicht nog kunnen worden toegevoegd en waar de ruimte zit om gewenste veranderingen op gang te brengen die nodig zijn om succesvol te zijn. Daarnaast wordt besproken welke veranderingen en ontwikkelingen minder of niet wenselijk zijn.

Voor elk thema wordt daarbij ook gevraagd naar de rol of rollen die de gemeente bij het thema wil inzetten (reguleren, regisseren, stimuleren, faciliteren, loslaten). Het resultaat van deze sessies mag best ambitieus zijn, maar moet wel uitvoerbaar zijn. Tot slot wordt in gezamenlijkheid bepaald over welke thema's we in gesprek gaan met de samenleving.

Met het college en de raad wordt niet alleen gesproken over de inhoud, maar ook over hoe de omgevingsvisie wordt opgesteld en wat daarbij de leidende principes zijn. Met het college en de raad willen we een afwegingskader invullen. De leidende principes geven richting aan de ontwikkeling van de omgevingsvisie. Dit doen we aan de hand van onderstaand afwegingskader.

Figuur 1: afwegingskader omgevingsvisie

Tot slot worden samen met de deelnemers de kernopgaven voor de omgevingsvisie vastgelegd

D. Bijeenkomst met ketenpartners

Voor de ketenpartners zal een 'middag van de omgevingsvisie' worden georganiseerd in Q3 2020 (15 oktober 2020). Tijdens deze middag komen de diverse thema's aan bod die worden meegenomen in de omgevingsvisie. We vragen de aanwezigen naar de zaken die een plek zouden moeten krijgen in de omgevingsvisie; welke trends en ontwikkelingen zij op de gemeente zien afkomen waar zij mee te maken krijgen en die volgens hun invloed gaan hebben op de leefomgeving, tot welke opgaven die trends en ontwikkelingen leiden die een plaats zouden moeten krijgen in de omgevingsvisie en welke regionale onderwerpen er spelen er waar de gemeente Valkenburg rekening mee moet houden in de ontwikkeling van de omgevingsvisie. Verder zal geïnformeerd worden op welke wijze de ketenpartners betrokken willen worden bij de omgevingsvisie.

Na deze bijeenkomst is helder welke (beleids)documenten we gebruiken voor het opstellen van de omgevingsvisie. Ter voorbereiding vragen we de deelnemers in een beknopte memo aan te geven of eventuele noodzakelijke actualisaties van vigerend beleid aan de orde zijn en eventuele wijzigingen die op stapel staan, die al wel een plek dienen te krijgen in de omgevingsvisie.

3.2 Communicatie extern

Onder externe communicatie verstaan wij de communicatie over de omgevingsvisie met de samenleving. Het doel hiervan is onder meer:

- Informatie ophalen over de identiteit, kwaliteit, kenmerken en ontwikkelingen in Valkenburg aan de Geul.
- Draagvlak creëren; een omgevingsvisie opstellen waar de samenleving zich in herkent.
- Project op de kaart zetten.
- Nieuwsgierigheid oproepen onder de verschillende doelgroepen.
- Doelgroepen te informeren over het proces en de resultaten.

Bij de inzet van communicatiemiddelen maken we bewuste keuzes in de mix van offline en online instrumenten. Om ervoor te zorgen dat we zoveel mogelijk betrokkenen bereiken, zullen wij gedurende het proces op specifieke momenten met de Valkenburgse samenleving afstemmen. Hiervoor zullen zes verschillende participatiemomenten worden ingezet. Per participatiemoment worden gepaste communicatiemiddelen toegepast.

3.2.1 Digitaal platform

Doel:

Een snel en eenvoudig medium waar steeds actuele informatie over de omgevingsvisie en over participatiemomenten te vinden is. Het online platform helpt om de participatie en co-creatie te versterken en te verankeren.

Het delen van informatie vormt gedurende het gehele (participatie)proces een belangrijk onderdeel. Om de verschillende participatie tools te combineren, wordt een digitaal platform ingericht. Dit digitale platform is tijdens het opstellen van de omgevingsvisie actief en is via de gemeentelijke website bereikbaar. Zowel de social media kanalen als de ansichtkaarten en Rundsje Vallekeberg verwijzen naar dit platform. Voor het platform wordt gebruik gemaakt van StoryMaps. Via StoryMaps kunnen bewoners en ondernemers op een eenvoudige (laagdrempelige) wijze enquêtes invullen, informatie ophalen en kennis nemen van de inhoud van de (concept) omgevingsvisie. Op het moment dat de omgevingsvisie is vastgesteld, zal het participatiedeel van het digitale platform sluiten en is het digitale platform uitsluitend beschikbaar voor de digitale omgevingsvisie. Het platform wordt tijdens het opstellen van de omgevingsvisie gehost door Arcadis; berichten worden in overleg met de gemeente Valkenburg aan de Geul op het digitale platform geplaatst. De link naar het digitale platform wordt in alle communicatiemiddelen gedeeld zodat bewoners en ondernemers bekend raken met het digitale platform en hun weg weten te vinden naar deze website.

Middels StoryMaps kan per thema en per gebiedstype het verhaal worden verteld door de koppeling van tekst aan interactieve kaarten en beeldmateriaal. Via 'links' in de omgevingsvisie wordt de achterliggende tekst zichtbaar waardoor geïnteresseerden op een interactieve manier kennis maken met de omgevingsvisie Valkenburg aan de Geul. Ook biedt het de mogelijkheid voor gebruikers om te zien wat de visie voor zijn of haar omgeving betekent, waardoor draagvlak wordt gecreëerd. Een voorbeeld van een StoryMaps van de omgevingsvisie is de omgevingsvisie Maastricht.

Resultaat:

Een open en transparant communicatiemiddel waarop steeds actuele informatie en activiteiten worden gedeeld en verzameld.

3.2.2 Social media

Doel:

Op een snelle, gemakkelijke en aantrekkelijke manier informatie over de omgevingsvisie en het (participatie)traject communiceren.

Om op een snelle en gemakkelijke manier de samenleving te informeren over de omgevingsvisie en het (participatie)traject maken we – naast het digitale platform – ook gebruik van sociale media. Vooral de groep jongeren en 20-35 jarigen kunnen we het best bereiken via social media, omdat zij op een snelle en aantrekkelijke wijze kunnen deelnemen aan de omgevingsvisie, op een moment dat het hen past.

Resultaat:

De samenleving, en met name de groep jongeren en 20-35 jarigen, wordt op een snelle en aantrekkelijke manier geïnformeerd en uitgenodigd deel te nemen aan de diverse participatiemomenten.

3.2.3 Participatiemomenten

3.2.3.1 Ansichtkaartenactie

Doel:

Op een laagdrempelige manier de bewoners kennis te laten maken met de omgevingsvisie, het participatietraject en het digitale platform.

Eind oktober 2020 zal in het maandelijks gemeentemagazine “Mazjerang” van de gemeente Valkenburg aan de Geul een Ansichtkaart worden toegevoegd, waarmee het participatietraject wordt aangekondigd. De kaart bevat een aantal vragen waarop gereageerd kan worden door de kaart binnen een bepaalde termijn (digitaal) terug te sturen naar de gemeente. Op de kaart wordt tevens het digitale platform aangekondigd waar de inwoners online meer kunnen lezen over de omgevingsvisie. Voor het terugsturen dient de gemeente voor een bepaalde tijd een antwoordnummer beschikbaar te hebben. De Ansichtkaartenactie wordt aangekondigd in de wekelijkse digitale nieuwsbrief.

Doel van de Ansichtkaartenactie is om op een laagdrempelige manier de bewoners te kennen te geven dat de gemeente gaat starten met het opstellen van de omgevingsvisie en hen daarbij te betrekken. Bewoners kunnen op een vrij eenvoudige manier aangeven waarom ze trots zijn op hun woonplaats en wat ze graag beter zouden zien. Veel inwoners denken graag mee over hun eigen woonplaats, leefomgeving of hebben er een belang bij dat iets behouden blijft of veranderd. Bij de Ansichtkaartenactie gaat het om een eerste inventarisatie van aspecten over de leefomgeving.

De opzet van de Ansichtkaart wordt eenvoudig opgezet in PowerPoint. Samen met de communicatieadviseur en de vormgever wordt de Ansichtkaart definitief gemaakt en in de juiste huisstijl opgemaakt en gedrukt. De uiteindelijke versie van de Ansichtkaart is definitief na akkoord van de projectleider en de communicatieadviseur van de gemeente. Het drukken van de Ansichtkaarten wordt in opdracht van de gemeente uitgevoerd. Zo kan het drukken van de Ansichtkaarten en de verzending, parallel met het gemeentemagazine geregeld worden.

De bewoners krijgen vanaf het moment van bezorging één maand de tijd om te reageren op de vragen en de kaart naar de gemeente terug te sturen. De vragen die we op de Ansichtkaart voorleggen, worden in overleg met de projectgroep bepaald.

De geretourneerde kaarten worden door de gemeente verzameld en vervolgens door Arcadis verder meegenomen bij het opstellen van de omgevingsvisie. De digitale antwoorden die binnen komen, worden door Arcadis verzameld. De verzamelde input wordt geanalyseerd. Op basis hiervan wordt bezien of en hoe deze input bijdraagt aan het toekomstperspectief van de gemeente Valkenburg aan de Geul. Tevens kan de input bijdragen aan de verdere invulling van Rundsje Vallekeberg.

Resultaat:

Een eerste indruk van de bewoners ten aanzien van hun leefomgeving in de vorm van geretourneerde Ansichtkaarten.

3.2.3.2 Rundsje Vallekeberg

Doel:

Verdiepingsronde in vier dorpskernen, om waarden, kwaliteiten en identiteit van de gemeente te achterhalen en de ambities voor de concept omgevingsvisie scherp te krijgen.

Tijdens het Rundsje Vallekeberg moet duidelijk worden wat de waarden, kwaliteiten en identiteit van de gemeente zijn en waar de samenleving zich in herkent. Wij zullen samen met - de projectgroep van de gemeente - vier keer een dagdeel op een markante plaats in de gemeente neerstrijken:

- Valkenburg (Valkenburg, Strabeek en Heek)
- Vilt (Vilt, Berg, Terblijt, Sibbe en IJzeren)
- Schin op Geul (Schin op Geul, Oud-Valkenburg, Schoonbron, Strucht en Walem)
- Houthem (Houthem-St.Gerlach, Geulhem en Broekhem)

Te denken valt aan een marktplein of andere centraal plek binnen de dorpskern, mogelijk op de marktdag of op een zaterdag wanneer veel mensen winkelen. Het Rundsje Vallekeberg is voorzien in Q1-2021. Gezien de weersomstandigheden in deze periode zijn bijvoorbeeld de supermarkt of het gemeenschapshuis goede locaties. In samenspraak met de projectgroep en de communicatieadviseur worden de definitieve locaties bepaald. De gemeente maakt vervolgens nadere afspraken met de gekozen locaties.

In voorbereiding op het Rundsje Vallekeberg wordt per gebied een kaart gemaakt met daarop weergegeven de betreffende woonkernen. Aan de hand van de kaart kan het gesprek met de bezoekers worden gevoerd waarbij de volgende vragen gesteld kunnen worden:

- Wat maakt dat jij trots bent op je woonkern?
- Wat mist er in de woonkern en de omgeving? We vragen of ze dit ook kunnen aangeven voor de hele gemeente.
- Welke kwaliteiten moeten behouden blijven?
- Welke veranderingen en ontwikkelingen zijn minder of niet wenselijk?
- Ik vind het belangrijk dat Valkenburg aan de Geul het volgende ontwikkelt: .....
- Minder ver reizen en voorzieningen in de buurt of beter en sneller reizen en voorzieningen verder weg?
- Wat is de mooiste plek in uw woonplaats en waarom?
- Hoe denkt u dat Valkenburg aan de Geul er in de verdere toekomst uitziet?

Deze lijst kan aangevuld worden naar aanleiding van de reacties die binnenkomen via de ansichtkaarten.

Voorafgaand aan het Rundsje Vallekeberg zal een aankondiging worden gedaan in de wekelijkse digitale nieuwsbrief van de gemeente Valkenburg aan de Geul, en via social media (Facebook). Bewoners en ondernemers worden uitgenodigd om langs te komen, maar zullen ook op straat worden aangesproken en gevraagd naar hun mening en wensen. Mensen denken graag mee over hun eigen omgeving. Ze zien kansen, ontwikkelingsmogelijkheden, of hebben ideeën en kunnen tegelijkertijd ook aangeven wat er niet goed gaat en anders moet. Deze input is waardevol en draagt bij aan een breed gedragen toekomstvisie. Wij houden een presentielijst bij waarop naam, adres en e-mailadres worden genoteerd.

De antwoorden worden op geeltjes genoteerd en op de kaart geplakt. Per kern voorzien wij een kaart. Op iedere locatie zullen wij ook kaarten van de andere kernen bij ons hebben, mochten bewoners van een andere kern toevallig passeren of niet in de gelegenheid zijn geweest langs te komen op het dagdeel dat wij voor hun kern aanwezig waren. Op de volgende pagina is een voorbeeld van een kaart weergegeven.

Figuur 2: Voorbeeld kaart voor kernen Berg en Terblijt

Kinderen die met hun ouders meekomen naar een bijeenkomst wordt gevraagd een tekening te maken van hoe hun woonplaats er over 10 jaar uitziet.

Het corona-proof alternatief voor het Rundsje Vallekeberg is een digitale routekaart, waarbij participanten het rundsje kunnen afleggen en bij de kernen, gehuchten en het landelijk gebied kunnen 'pauzeren' om een online vragenlijst in te vullen. Deze digitale routekaart en vragenlijst wordt beschikbaar gesteld via het digitale platform StoryMaps. De aankondiging van het Rundsje Vallekeberg en de uitwerking van de resultaten blijven gelijk aan de beschrijving voor het fysieke Rundsje Vallekeberg.

De opgehaalde informatie wordt geanalyseerd en meegenomen bij het opstellen van de omgevingsvisie. Het college en de gemeenteraad wordt schriftelijk geïnformeerd over de opbrengsten van de Ansichtkaartenactie en het Rundsje Vallekeberg om hen betrokken te houden bij het participatieproces. De resultaten van het Rundsje Vallekeberg worden via het digitale platform teruggekoppeld, tegelijkertijd met de aankondiging van de omgevingslabs.

Resultaat:

Verkende kwaliteiten, kansen en opgaven op kaart voor de verschillende kernen als input voor de concept omgevingsvisie.

3.2.3.3 Omgevingslabs

Doel:

Met de samenleving het gesprek aangaan over de concept omgevingsvisie en de consequenties van de verschillende ambities.

De insteek van de omgevingslabs is om het gesprek aan te gaan met de samenleving over de concept omgevingsvisie en om een verdiepingsslag te maken. Uitgekristalliseerd wordt wat echt belangrijk is en het helpt bij de prioritering van de opgaven. Het is een open uitnodiging aan de samenleving om op ongedwongen wijze ervaringen, inzichten en standpunten uit te wisselen. De omgevingslabs bieden de gelegenheid om het gesprek aan te gaan over de consequenties van de verschillende ambities en opgaven. Daarnaast zorgen de omgevingslabs voor het creëren van draagvlak voor de omgevingsvisie in Q3/Q4-2021. Hiervoor organiseren wij op twee locaties binnen de gemeente Valkenburg aan de Geul een omgevingslab.

Van de bezoekers die mee hebben gedaan aan het Rundsje Vallekeberg zijn de contactgegevens op de presentielijst genoteerd. Deze mensen worden uitgenodigd voor de omgevingslabs. Hen wordt gevraagd om allemaal één extra bewoner mee te nemen naar het omgevingslab (de 'verdubbelaar'). Ook via het digitale platform wordt actuele informatie met de stakeholders gedeeld en kan men reageren op de conceptversie.

Het corona-proof alternatief voor de omgevingslabs is een digitale bijeenkomst (live-webinar) waarbij de concept omgevingsvisie wordt gepresenteerd en deelnemers de gelegenheid krijgen om te reageren op de concept omgevingsvisie via de chatroom. Eventuele vragen die opkomen, worden door de projectgroep beantwoord. De reacties worden via het programma opgeslagen in een apart bestand na afloop van de bijeenkomst.

De reacties op de concept omgevingsvisie worden, voor zover van toepassing, in overleg met de projectgroep meegenomen in de omgevingsvisie. Het college en de gemeenteraad worden schriftelijk geïnformeerd over de opbrengsten van de Omgevingslabs om hen betrokken te houden bij de participatie. Tegelijkertijd wordt de 'raadszaal escape room' aangekondigd, welke speciaal wordt ingericht om de jongeren van Valkenburg aan de Geul te bereiken.

Resultaat:

Reacties van de samenleving om de concept omgevingsvisie, voor zover van toepassing, verder aan te scherpen.

3.2.3.4 Raadszaal escape room

Doel:

Jongeren op een moderne, interactieve manier laten meedenken over hun leefomgeving en de toekomstbeelden die zij daarbij hebben.

Om input te ontvangen van alle verschillende doelgroepen, organiseren we voor de jongeren van Valkenburg aan de Geul in samenwerking met de afdeling communicatie van de gemeente een 'raadszaal escape room' in Q3/Q4 van 2021. Jongeren zijn over het algemeen lastiger te bereiken middels de gebruikelijke thema- of informatieavonden. Toch is juist hun mening essentieel, gezien zij de mogelijke toekomstige inwoners van de gemeente zijn, en daarmee in de toekomst in hun dagelijks leven te maken kunnen krijgen met de beleidslijnen die de gemeente nu in de omgevingsvisie uiteen zet.

Door uitdagende, prikkelende quotes die betrekking hebben op de leefwereld van jongeren te posten, wordt de aandacht van de jongeren getrokken. We spelen niet alleen in op de intrinsieke motivatie, maar ook op de extrinsieke motivatie door het organiseren van een 'raadszaal escape room'.

De jongeren worden uitgenodigd om deel te nemen aan deze 'raadszaal escape room' via berichten in de digitale nieuwsbrief, Instagram en Facebook. Mogelijk wordt de aankondiging ook via diverse sportclubs gedeeld en via de middelbare school. Tijdens de 'raadszaal escape room' worden de jongeren tussen de 14 en 20 jaar een uur in de raadszaal 'opgesloten'. Het aantal jongeren per groepje is afhankelijk van het totaal aantal deelnemers.

Na een korte inleiding over de activiteiten van de gemeenteraad en het onderwerp Omgevingswet zullen de jongeren een aantal opdrachten uitvoeren met betrekking tot de omgevingsvisie, waarmee ze kunnen 'ontsnappen' uit de raadszaal. De opdrachten worden zodanig opgesteld dat de gewenste input van de jongeren voor de omgevingsvisie wordt opgehaald. Een nadere invulling wordt bepaald aan de hand van hetgeen wordt opgehaald in de eerdere sessies met de omgeving.

Een corona-proof alternatief voor de 'raadszaal escape room' kan een digitale raadsvergadering zijn, waarbij de deelnemers zelf een middag gemeenteraad zijn en mogen discussiëren over een aantal issues die ze voorgelegd krijgen. Deze issues kunnen bepaald worden door de zittende gemeenteraadsleden.

Het doel van de 'raadszaal escape room' is ook de mening van de jongeren over hun woonplaats te horen, en het toekomstbeeld dat ze erbij hebben. Willen ze in de gemeente Valkenburg aan de Geul blijven wonen? Waarom wel of niet? En waarom dan wel of niet? Gebleken is dat om de betrokkenheid van jongeren bij een maatschappelijk onderwerp te stimuleren, de aanwezigheid van een spelelement effectief werkt. Dit vraagt van de jongeren om te brainstormen, creatief na te denken en samen te werken.

Resultaat:

Jongeren zijn betrokken bij de totstandkoming van de omgevingsvisie en dan met name over hun woonplaats en hun ideeën worden voor zover van toepassing meegenomen in de omgevingsvisie.

3.2.3.5 Inloopbijeenkomst

Doel:

De samenleving de mogelijkheid te bieden kennis te nemen van de ontwerp omgevingsvisie en hierop te reageren.

Tijdens de terinzagelegging van de ontwerp omgevingsvisie (Q1-2022) wordt één inloopbijeenkomst georganiseerd om de samenleving de mogelijkheid te bieden om kennis te nemen van de ontwerp omgevingsvisie en hierover in gesprek te gaan met de gemeente. In deze periode wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

Daarnaast is het mogelijk om via het digitale platform kennis te nemen van de ontwerp omgevingsvisie en desgewenst een digitale zienswijze in te dienen. Voorafgaand aan de inloopbijeenkomst zal een aankondiging worden gedaan in de digitale nieuwsbrief van de gemeente Valkenburg aan de Geul, en wordt de inloopbijeenkomst aangekondigd via Facebook en het gemeentemagazine. Verdere aankondiging stemmen wij graag af met de communicatieadviseur.

Het corona-proof alternatief voor de inloopbijeenkomst in Q1-2022 is een digitale bijeenkomst (live-webinar) waarbij de omgevingsvisie wordt gepresenteerd en deelnemers de gelegenheid krijgen om te reageren op de omgevingsvisie via de chatroom. Eventuele vragen die opkomen, worden door de projectgroep beantwoord. De reacties worden via het programma opgeslagen in een apart bestand na afloop van de bijeenkomst.

Resultaat:

Betrokkenen hebben de gelegenheid gekregen om kennis te nemen van de ontwerp omgevingsvisie, waarmee het draagvlak voor de omgevingsvisie wordt vergroot. Daarnaast zijn de ingekomen zienswijzen samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie in de Nota zienswijzen.

4 INDICATIEVE PLANNING

Hieronder is per kwartaal een overzicht gegeven van de participatiemomenten. In de overall planning worden deze momenten gespecificeerd, en in overleg met de gemeente gecommuniceerd. Tevens is aangegeven in welke paragraaf de nadere toelichting is opgenomen.

Kwartaal	Participatiemoment	Paragraaf
Q3-2020	Omgevingstafel (ambtelijke raadpleging) (26 augustus 2020); Sessie met college en directie (25 augustus 2020); Sessie met gemeenteraad (29 september 2020); Sessie met ketenpartners (15 oktober 2020)	3.1
Q4-2020	Omgevingstafel (concept bouwstenen- en uitgangspuntennotitie); Ansichtkaartenactie	3.1 3.2.3.1
Q1-2021	Rundsje Vallekeberg	3.2.3.2
Q2-2021	--	
Q3-2021	Omgevingstafel (concept omgevingsvisie); Omgevingslabs; 'Raadszaal escape room'	3.1 3.2.3.3 3.2.3.4
Q4-2021	Omgevingslabs; 'Raadszaal escape room'; Omgevingstafel (concept omgevingsvisie)	3.2.3.3 3.2.3.4 3.1
Q1-2022	Inloopbijeenkomst	3.2.3.5
Q2-2022	--	
Q3-2022	<i>Optioneel: Omgevingstafel (integrale behandeling nota zienswijzen)</i>	
Q4-2022	--	

COLOFON

PARTICIPATIESTRATEGIE OMGEVINGSVISIE
OOG VOOR HET VERLEDEN, BLIK OP DE TOEKOMST

KLANT

Valkenburg aan de Geul

AUTEUR

Yvonne Hoogzaad

PROJECTNUMMER

C05022.214170

ONZE REFERENTIE

D10012880:88

DATUM

25 augustus 2020

STATUS

Eindconcept

GECONTROLEERD DOOR

VRIJGEGEVEN DOOR

Anouk Paris
Participatiedeskundige Over Morgen

Sandra Kemps
Projectleider

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1632
6201 BP Maastricht
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com